

Městský soud v Praze

Slezská 9

120 00 Praha 2

V Brně dne 11. 4. 2020

Spisová značka: *nepředchází*

Žalobkyně: XXXXXXXX

Zastoupena: **Mgr. David Zahumenský, advokát**, AK David Zahumenský, advokátní kancelář, s.r.o. se sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno, ev. č. ČAK 14661

Odpůrce: **Vláda ČR**, Úřad vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 01

Návrhu na vydání předběžného opatření ve věci

Návrhu na konstatování nicotnosti opatření/rozhodnutí vlády

1

Usnesení vlády České republiky o přijetí krizového opatření ze dne 30. března 2020 č. 334 (č. 142/2020 Sb.)

Elektronicky

Přílohy:

- *Plná moc*
- *Napadený akt*
- *Důkazy prokazující tvrzení žalobkyně*
- *Analýza k nouzovému stav*

I. Úvod

[1] Žalobkyně je přeshraničním pracovníkem (pendlerem). Žije a trvalý pobyt má v XXXX, kde se stará jako samoživitelka o 2 děti (XXXXXXXXXX). Žalobkyně pracuje jako farmář, dojička krav a pracovník péče o ně, je zaměstnána na plný úvazek, dobu neurčitou. Zaměstnavatelem je XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX).

[2] Žalobkyně za prací dojíždí a jednak tedy pracuje, jednak se stará o své děti.

[3] Momentálně je žalobkyně postavená před životní situaci takto: pokud dne 20. 4. 2020 nenastoupí do zaměstnání, dostane výpověď. Zaměstnavatel situaci žalobkyně jako samoživitelky od 26. 3. 2020 chápal i respektoval, že by nebylo možné je opustit na 21dní.

[4] Přeshraniční pracovníci musí nyní vyjíždět do zahraničí na dobu minimálně 21 dnů a po návratu musí dodržovat 14denní karanténu. Od 14. dubna se minimální doba pobytu v zahraničí zkracuje na 14 dní, po návratu zůstává v platnosti povinnost 14denní karantény. Při návratu do Německa musí být předložen lékařský certifikát.

[5] Toto opatření jednak znemožňuje žalobkyni pracovat (protože po návratu do ČR musí nastoupit dvoutýdenní karanténu), jednak ji znemožňuje pečovat o děti, neboť do zahraničí musí vyjet alespoň na 14 dnů.

[6] Žalobkyně si přeje jen jedno, a to mít možnost chodit do své práce každý den a nadále být každý den se svými dětmi.

2

II.

[7] Aktuálně platné mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví ze dne 6. 4. 2020, Č. j.: MZDR 15190/2020-4/MIN/KAN o omezení pohybu osob na území ČR, stanovuje výjimku ze zákazu pohybu osob na území ČR pro případ „cest do zaměstnání a k výkonu podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti“. Karanténní opatření nejsou s cestou do zaměstnání spojena.

[8] Přeshraniční pracovníci však mají povinnost splnit podle aktuálně platného a účinného opatření - **Usnesení vlády České republiky o přijetí krizového opatření ze dne 30. března 2020 č. 334 (č. 142/2020 Sb.)** podmínku, že pokud překročí hranice, musejí za nimi pobývat minimálně 3 týdny a pak absolvovat 14 dní karanténu. **Toto opatření podle žalobkyně představuje přímou diskriminaci přeshraničních pracovníků, kteří jsou znevýhodněni pouze na základě toho, že při cestě do práce překračují hranice ČR.**

III.

[9] Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon) zakazuje přímou i nepřímou diskriminaci.

[10] Podle § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona se přímou diskriminací rozumí „*takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru, a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků*“), i z důvodu státní příslušnosti.“ Ze zákazu přímé diskriminace není (na rozdíl od zákazu nepřímé diskriminace) výjimka.

[11] Evropský soudní dvůr už v 90. letech v rozsudku *Schumacker C-279/33* konstatoval diskriminaci přeshraničních pracovníků z hlediska zdanění.

[12] Pan Schumacker byl skromně vydělávající Belgičan, který si našel práci v Německu a každodenně tam dojížděl jako pendler. Měl manželku v domácnosti. V Německu bylo společné zdanění manželů. To mu ale bylo odepřeno, protože oba byli občané Belgie a oba bydleli v Belgii. Pokud by se přestěhoval do Německa, nejlépe s manželkou, tak by na společné zdanění manželů v Německu dosáhl. Byl tedy diskriminován pouze proto, že bydlel v Belgii a pracoval v Německu. Podal žalobu k německému finančnímu soudu, který položil předběžnou otázku ESD. **Soudní dvůr konstatoval, že právě toto je diskriminace kvůli migraci za prací mezi členskými státy.**¹

[13] ESD zde konstatoval, že jde o stav, který je „*v rozporu se svobodou volného pohybu pracovních sil, a že pokud poplatník obdrží ve státě, kde je nerezidentem většinu svých příjmů, musí s ním být zacházeno, jako by se jednalo o rezidenta.*“²

[14] Ostatně také velmi aktuální sdělení Komise z 30. 3. 2020 – Pokyny k výkonu volného pohybu pracovníků během šíření onemocnění COVID-19 (2020/C 102 I/03) stanoví, že „**Členské státy by měly umožnit příhraničním a vyslaným pracovníkům, aby nadále překračovali hranice s cílem dostat se na své pracoviště, pokud je práce v dotyčném odvětví v hostitelském členském státě stále povolena.**“ Jestliže tedy v ČR do práci můžeme, není na místě zakazovat cestovat lidem za prací někam za hranice.

¹ https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/DISKRIMINACE/Vliv_judikatury_SDEU_eBook.pdf

² https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/obecna_cast/Kopriva_Jan_1112.pdf

[15] Určitá opatření na hranicích by jistě mohla být na místě, pokud by například v Německu propukla epidemie moru, eboly či obdoby španělské chřipky, pak by bylo na místě nepouštět do ČR osoby, u kterých by bylo riziko nákazy. V případě aktuálního onemocnění Covid-19 se ovšem jedná o onemocnění, které je evropských státech přítomno ve zcela srovnatelné míře. Když se jedná o stejný virus, je hranice pouhou čarou na mapě.

[16] **Pendleři jsou ze strany ČR diskriminováni, protože zatímco všichni ostatní mohou normálně jezdit do práce a zpátky, pendleři mají likvidační systém karantény (a povinnosti setrvávat po značnou dobu na území cizího státu), přestože to nijak neodůvodňuje epidemiologická situace v okolních státech** (opak netvrdí ani samotné opatření).

[17] Vládní opatření je ostatně zcela nepřiměřené a nelogické, neboť neobsahuje výjimku ani na situace, kdy byl pendler testován a test byl negativní (dokonce ani, když byl negativní opakovaně). Přitom podle vyjádření ministryně spravedlnosti Benešové v souvislosti se „žranicí v Lánech“, pokud se člověk nechá otestovat, tak stanovené povinnosti plnit nemusí.³

IV.

Nezákonnost, ev. nicotnost opatření vlády

[18] **Nezákonnost, ev. nicotnost je nutno spatřovat v porušení pravidel stanovených v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb. (ZOB)**

[19] Žalobkyně poukazuje na to, že v rámci vyhlášení nouzového stavu nebyl respektován čl. 6 odst. 1 ZOB, podle kterého *„Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu a pro určité území. Současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Podrobnosti stanoví zákon.“*

[20] Opatření o vyhlášení nouzového stavu v rozporu s výslovným textem čl. 6 odst. 1 ZOB neobsahuje vymezení, *„která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají“*.

[21] Jak patrně, **Opatření o vyhlášení nouzového stavu žádné takové „vymezení“ ani cokoliv tomu i jen podobného neobsahuje.** Zde lze poukázat na analýzu z pera advokáta Tomáše Sokola:

³ Testy pro účastníky jednání v Lánech nařídil Mynář. Opozice mluví o papalášství.

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/expertni-tym-v-lanech/r~a61b2cb8772d11eaaf6ac1f6b220ee8/>

„Neříkám, že to je principiálně špatně, naopak, skutečně mohou nastat a také již nastaly situace, kdy není možné svolávat Parlament a vláda musí mít v ruce instrumenty k operativnímu řešení nečekaných situací. To ale nic nemění na tom, že tento instrument dává výkonné moci velice silný mandát pro nejzásadnější zásahy do občanských práv. Z toho důvodu se domnívám, že **není možné, aby to, co v tomto usnesení o vyhlášení nouzového stavu má být, tedy vymezení práv, která se omezují, bylo někde jinde, v jiném právním předpise. A to i kdyby k vyhlášení tohoto následujícího právního předpisu měla vláda dostatečnou legitimaci, což, jak budu dovozovat, ani nemá. A i kdyby k vyhlášení tohoto „doplňku“ došlo těsně po vyhlášení usnesení o nouzovém stavu.**

Podle mého názoru musí být již v tomto předpise o vyhlášení nouzového stavu jasně deklarováno, jaká práva budou omezena. Tedy například právo shromažďování, právo svobody pohybu, právo nedotknutelnosti osoby a nedotknutelnosti obydlí atd.

To, co pak může následovat v nějakých dalších opatřeních vlády, již je faktická realizace tohoto průlomu do vymezených občanských práv, například karanténními opatřeními, omezením provozu restaurací atd. Současná konstrukce nouzového opatření a navazujících krizových opatření, ovšem obsahuje pouze tuto technickou stránku omezení ústavních práv, nikoliv však jejich předchozí výčet. V tomto se tedy s Janem Wintrem neshoduji. A zjevně shodný názor jako já má již zmiňovaný komentář ASPI.

Existuje další důvod, proč podle mého názoru nelze absenci vymezení sistovaných práv v usnesení o vyhlášení nouzového stavu zhojit usnesením vlády o krizových opatřeních. Konstrukce průlomu do ústavních práv je postavena na oprávnění vlády, primárně vyhlásit nouzový stav. To se děje podle zmiňovaného zákona o bezpečnosti ČR.

Teprve je-li vyhlášen nouzový stav, může vláda podle jiného právního předpisu, tedy podle zákona č. 240/2000 Sb., krizového zákona (dále také jen „kriz. zák.“) přijímat krizová opatření. Jinak řečeno, pro přijetí krizového opatření spočívajícího například v omezení pohybu osob, je nezbytné, aby před tím existovalo platné a účinné usnesení o nouzovém stavu.¹⁴

[22] Komentář k tomuto ustanovení publikovaný v ASPI, je v tomto směru dosti striktní a uvádí: „Čl. 6 stanovuje rigidní pravidla pro vyhlášení nouzového stavu. Bez splnění náležitostí, které jsou v odst. 1 a 2 uvedeny, by vyhlášení nouzového stavu mělo být zrušeno Poslaneckou sněmovnou. Pokud se tak nestane, je možné chápat, podle autorů tohoto komentáře, od doby skončení jednání Poslanecké sněmovny o problému (co může být i nereagování na oznámení o vyhlášení stavu) **vyhlášení nouzového stavu jako**

¹⁴ Místopředseda ČAK Tomáš Sokol: O nouzovém stavu a jeho účinnosti. Advokátní deník. Dostupné z <https://advokatnidenik.cz/2020/03/23/mistopredseda-cak-tomas-sokol-o-nouzovem-stavu-a-jeho-ucinnosti/>

nulitní.“ Jestliže je nulitní vyhlášení nouzového stavu, musí být nulitní také opatření, která jsou podle krizového zákona vydaná.

IV.

Návrh na vydání předběžného opatření

[23] Některé životní situace vyvolávají nutnost v zájmu právní bezpečnosti fyzických nebo právnických osob zajistit okamžitou, byť dočasnou, procesní ochranu, kterou by nebylo možné se zřetelem na bezprostředně hrozící újmu zajistit v potřebném čase obvyklým stanoveným způsobem. K zajištění tohoto cíle zákon upravuje institut předběžného opatření. Soudům dává tímto způsobem možnost, aby ještě před tím, než věc posoudí po právní stránce a než ve věci rozhodnou, provedly prozatímní úpravu řešené otázky. Předběžným opatřením se nepřejudikují práva účastníků ani třetích osob. Své opodstatnění ztrácí v okamžiku, kdy soud poskytne ohroženým nebo porušeným právům ochranu definitivní.

[24] Předběžná opatření tedy soud vydává před zahájením řízení, ale je možné vydat je i v průběhu řízení za situace, kdy nejsou ještě splněny podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci.⁵

[25] Žalobkyně poukazuje na bezprostředně hrozící újmu na její straně (ztráta zaměstnání, vážné ohrožení kontaktu s dětmi, které jako samoživitelka pečuje).

[26] Pokud jde o složení soudního poplatku, ten žalobkyně není aktuálně schopna složit, neboť bankovní převod není až do úterý 14. 4. 2020 možný a soud je pro veřejnost uzavřen.

[27] **Žalobkyně proto navrhuje, aby soud rozhodl o vydání tohoto předběžného opatření:**

„Odpůrci se zakazuje omezovat právo žalobkyně na výkon pracovní nebo jiné závislé činnosti včetně přístupu k nim. Odpůrci se přikazuje zajistit žalobkyni možnost realizace výkonu pracovní činnosti bez diskriminace oproti osobám, který pracovní činnost vykonávají na území České republiky.“

⁵ Občanský soudní řád, Komentář, Wolters Kluwer – v ASPI.

V.

Návrh ve věci samé

[28] **Žalobkyně ve věci samé navrhuje, aby soud rozhodl:**

Soud určuje, že napadené opatření (Usnesení vlády České republiky o přijetí krizového opatření ze dne 30. března 2020 č. 334 (č. 142/2020 Sb.) je nulitní. *In eventum*: Napadené opatření se pro nezákonnost ruší.

Žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení.

Žalobkyně

Mgr. David Zahumenský, advokát